

zet door het te tellen gebied. De teldag begon om 08.00 uur en eindigde 16.00 uur, in totaal dus acht uur om het gebied in zijn geheel af te zoeken naar vogels. De dag werd opgedeeld in vier periodes van elk twee uur. Na afloop van elke periode moesten de resultaten worden doorgebeld naar een lokaal coördinator, die dan alle resultaten van de telgroepen in één provincie verzamelde en verwerkte.

Vrijwel de hele zondag werd berichtgeving gedaan over de Internationale Vogeltrekdag via de radio door de Regionale Omroepen. In totaal werden er in Nederland 3.146.000 vogels geteld, verdeeld over 250 verschillende soorten. Een paar leuke feiten kwamen al direct naar voren. Er werden in Nederland 28.000 Kluten geteld, dit is ongeveer driekwart van de bekende Europese populatie. Van de ongeveer 40.000 Aalscholver die voorkomen in Europa verbleef op 10 oktober de helft in Nederland.

Ook in onze omgeving werd er geteld, een vijftal leden van de vereniging, verdeeld over twee groepjes zijn die dag bezig geweest om de vogelrijke gebieden in de omgeving uit te kammen op zoek naar zoveel mogelijk vogels.

Groep 1, bestaande uit Richard Zonneveld en Jan Jacobs hebben de omgeving van het Oosterduinsemeer, Polder Hoogeweg, Elsgeesterpolder en Bronsgeest geteld. Groep 2, bestaande uit Berend Ike, Willem-Jan Hoymans en Ab Steenvoorden hebben het strand ter hoogte van de Duindamseslag, de Noordduinen en de omgeving van de Kagerplassen geteld.

In totaal kwamen wij op 12.775 vogels, verdeeld over 82 soorten. Het aantal vogels dat we geteld hebben had nog beduidend hoger kunnen zijn, als we tijdens de telling alle vogels die langs kwamen vliegen ook meegeteld zouden hebben. De leukste soorten die we die dag gezien hebben zijn, 42 Kruisbekken, een Goudvink, een Gierzwaluw, 2 Huiszwaluwen en een Sneeuwgors overvliegend over de Noordduinen, een IJsvogel in Polder Hoogeweg en een Krooneend, een IJsvogel en een overvliegende Slechtvalk op Koudehoorn bij de Kaag in Warmond.

Als je onze resultaten vergelijkt met de landelijke resultaten, dan blijkt dat we net iets boven het landelijk gemiddelde uitkomen. Het totale aantal vogels dat in Nederland is geteld bedraagt 3.416.000. Als je dat getal deelt door het aantal groepjes dat meegedaan heeft aan de tellingen, dan kom je op een gemiddelde van 6292 vogels waargenomen per telroute. Wij zitten dan met onze 12.775 vogels op twee telroutes een kleine 100 vogels per telroute boven het landelijk gemiddelde.

Tot zo ver dit stukje over de Internationale Vogeltrekdag van vorig jaar. Helaas waren de gegevens van de tellingen in het buitenland toen ik dit stukje schreef nog niet bekend. In één van de komende Strandlopers zal ik zeker nog op dit evenement terugkomen, met de telresultaten uit het buitenland.

Rondje Groen

W. Andelaar

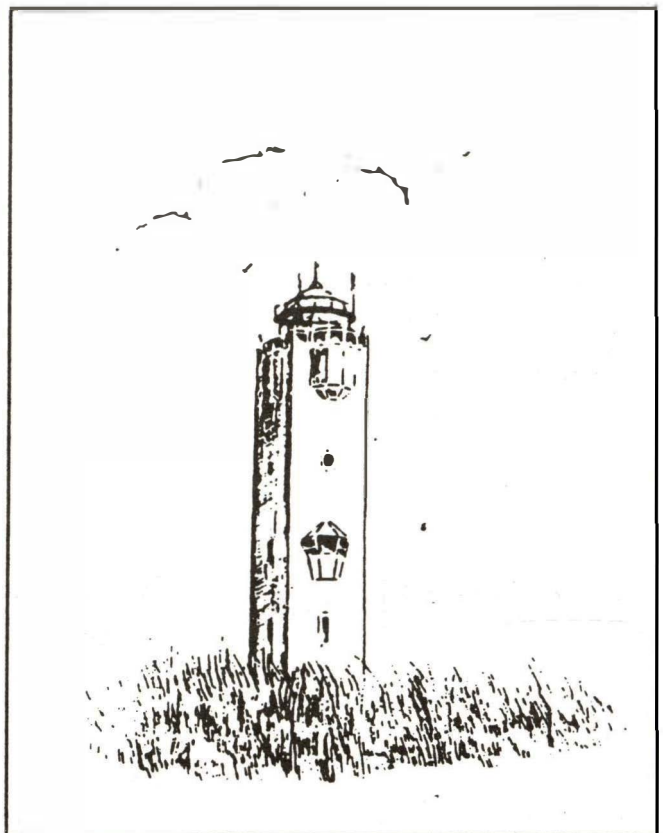
Als geen andere plaats leent Noordwijk zich voor een rondje groen. Met de vuurtoren als middelpunt iets oppikken van wat de natuur te bieden heeft.

Zo langzamerhand staan jagers er bij het grote publiek niet zo best meer op. Al kwam de jager in het kinderliedje van het "groene knollenland" wat in een kwaad daglicht te staan, toch hing er om hem lang de geur van de stoere bink. In zijn (het zijn vrijwel allemaal mannen) groene knickerbocker regelde hij de natuur en zorgde ervoor dat allerlei rovergespuis werd opgeruimd. Het aanzien dat hij eens genoot is hij kwijt geraakt. Een kennis van mij, hij is jager,- vertelde mij laatst dat hij niet meer in het groen naar zijn jachtveld gaat. Hij kreeg teveel negatieve reacties, vooral van jongeren.

Voor mij was de oom van mijn vrouw de echte jager. Hij was commies aan de grens en zwierf op zijn vrije dag door het veld. Soms kwam hij met een haas thuis, maar vaak ook hing er niets aan zijn koppel. Wat hem in het minst deerde als hij maar aan het eind van de middag z'n borreltje kon drinken met z'n vrienden in het plaatselijke café.

Hij vertelde me eens van een belevens met een haas. Deze was besprongen door een kleine rover, een Wezel of een Hermelijn, en rende met het beestje op de rug door een weiland. Vloog recht op een hek af waarvan de onderste plank iets boven de grond zat. De haas kon er net onder door, maar het rovertje werd met een klap van zijn rug af geslagen. Toeval? Of ging de haas uit berekening onder dat hek door?

Op het strand, of beter gezegd vanaf het strand, zijn ook jagers te zien. Roofmeeuwen die vooral in het winterhalfjaar over zee langskomen. Ze komen aan de

kost door meeuwen en sterns net zo lang te achtervolgen tot deze beesten van narigheid de maag legen. Nog in de lucht wordt dat uitgebraakte voedsel door de jager opgepikt. Visserlui spreken van elsenars als ze het over jagers hebben. Een oud spreekwoord zegt: "Hij voelt zich als een elenaar onder de meeuwen". Waarmee gezegd wil worden dat zo iemand

zich happy voelt.

Van de pakweg 4 soorten jagers die hier voorkomen zien we de Kleine Jager het meest. Bij ons loopje over het strand kan je zo'n Kleine Jager zien aankomen, iets achter de branding. Rustig vliegend met luie vleugelslagen. Totdat het beest een slachtoffer in zicht krijgt en als het ware uit die trage vlucht spat. In een paar seconden wordt dan een ongelofelijke snelheid bereikt.

Vogelnieuws

Ab Steenvoorden

Nijlganzen en Casarca's

De eerste waarneming van een Nijlgans in onze omgeving dateert uit 1977, toen vijf exemplaren werden gezien, overvliegend over het Duinpark en Noordwijk aan Zee. Tegenwoordig komt de vogel vrij algemeen in onze omgeving voor. Vooral in de graslandpolders worden vrijwel dagelijks Nijlganzen gezien. De aantallen nemen ook langzaam maar zeker toe. Ging het in de jaren zeventig, tachtig en de beginjaren negentig steeds maar om enkele tientallen exemplaren, zo werd er op 31 december 1993 een groep van 85 exemplaren gezien in Polder Hoogeweg. Vanaf 31 oktober is er ook een groep van vier Casarca's in Polder Hoogeweg aanwezig. Hoogstwaarschijnlijk gaat het hier om vogels die ontsnapt zijn uit een waterwildcollectie. Het grootste deel van de vogels die in Nederland wordt waargenomen is waarschijnlijk ontsnapt uit collecties. De Casarca is wel een voormalige broedvogel in onze omgeving. In 1969 werd een paartje met jongen waargenomen in de Noordduinen en in 1971 was er een waarschijnlijk broedgeval in de omgeving van het Oosterduinsemeer. Wie de grote groep Nijlganzen en Casarca's in Polder Hoogeweg goed bekijkt, zal tot de ontdekking komen dat er ook een tweetal kruisingen tussen lopen. Dit komt bij eenden en ganzen wel vaker voor, vooral als zij in gevangenschap gehouden worden of als de oorspronkelijke broedgebieden elkaar overlappen. Een kruising Nijlgans x Casarca

De aangevallen stern is dan vrijwel kansloos. Een aantal jaren geleden was een groot aantal Middelste Jagers op het strand aan te treffen. Sommige spoelden dood aan, andere gingen dood op het strand of waren er zo slecht aan toe dat je ze pakken kon. Na een lange periode van stormachtig weer, waarin ze niet aan de kost konden komen, waren ze zo verzwakt dat het strand hun enige redding was. Daar was door de storm tenminste nog wat voedsel op geworpen. Een bijzondere ervaring is de ontmoeting met jagers in het broedgebied. Je moet dan wel naar het hoge noorden, Noorwegen bijvoorbeeld. Langs de Varangerfjord, tegen de grens met Rusland aan, broeden Kleine Jagers in flinke aantallen. Vliegend boven hun broedgebied maken ze klagende geluiden die je nooit meer vergeet. Op een geheel ander deel van de wereld, in Florida, zagen we een de trek van Middelste Jagers. Staande op een pier kwamen groepen van deze vogels laag over zee vanuit het noorden. Op het moment dat ze de pier in zicht kregen, namen ze op en vlogen over onze hoofden verder naar het zuiden. Groepen van twintig tot dertig vogels, achter elkaar door. In een paar uur trokken zo honderden en nog eens honderden vogels over ons heen. Een imponerend gezicht.

Toch hoeven we echt niet naar Noorwegen of Florida voor een bijzondere ervaring. Mijn overbuurman zegt altijd: Er gaat niets in de wereld boven een wandeling op het Noordwijk strand. Even naar de eerste afgang in de noord met het zonnetje in de rug. En als er dan ook nog een jager laag over het water aan komt vliegen...maar dat verhaal heb ik al verteld.

werd ook gezien op 24 december bij het Oosterduinsemeer in Noordwijkerhout.

Zomervogels

Het afgelopen kwartaal werd een aantal echte zomervogels nog in onze omgeving waargenomen, dit is voor een aantal soorten vrij laat in het seizoen, omdat zij vaak al veel eerder (augustus, september) uit onze omgeving wegtrekken. De laatste Gierzwaluw werd gezien op 11 oktober, vanaf het Kachelduin in de Noordduinen. Een Braamsluiper werd nog gezien op 8 oktober, er zijn pas een tweetal waarnemingen bekend van een Braamsluiper die nog later in oktober werd waargenomen. Een Gekraagde Roodstaart werd gezien in de Elsgeestepolder op 16 oktober, van deze soort is de laatst bekende waarneming van 17 oktober 1983.

Verder werden er nog waargenomen een Zwartkop op 7 november in de Noordduinen en een Tjiftjaf bij het Oosterduinsemeer op 14 december. Een opvallende waarneming was die van een volop zingende Witte Kwikstaart op een schuurtje in de Elsgeestepolder op 25 december.

Observatiehut in Nieuw-Leeuwenhorst

Wie wel eens een rondje wandelt door het landgoed Nieuw-Leeuwenhorst, heeft ongetwijfeld wel eens een bezoek gebracht aan de door onze vereniging aan het